

דברי תורה

ושיחות קודש

פרשת וירא תשפ"ב

תוכן העניינים

ואלה יעמדו על הברכה אשר נשאם
לבם לסייע בהפצת המעיינות

- סעודה שלישית וירא תשפ"א
- ליל ש"ק לך לך תשפ"ב
- קידושא רבה כי לך לך תשפ"ב
- סעודה שלישית לך לך תשפ"ב
- אחר הבדלה מוצש"ק לך לך
תשפ"ב

לע"נ הרבנית הצדקת
רחל לאה ב"ר רב בעריש ע"ה
א"ח מרן רבינו
הרה"ק רבי יצחק זי"ע
נפ' י"ג מרחשוון תשס"ח

הרה"ח ר' העשי פאלמאן שליט"א
בן הרה"ח ר' יצחק ז"ל
לרגל השמחה באירוסיו אחותו הכלה שתחי'

לרפואת
ישראל יעקב טוביה בן יענטא רחל

ניתן לקבל הגליון

בביהמ"ד דחסדי אמינאוו
רחוב חזון איש 76 בני ברק
בירושלים אצל הרה"ח ר' זלמן לעווין
שליט"א

בביתר אצל הרה"ח ר' אברהם לאנדא
שליט"א

ובארה"ב בבתי מדרשינו

לתרומות, הנצחות, ולקבלת הגליון

052-762-8803

Y0527628803@gmail.com

יו"ל ע"י המכון להוצאת תורת
רבינו שליט"א

כל הזכויות שמורות ©

סעודה שלישית פרשת וירא תשפ"א לפ"ק

בהעבודה, ולכן היכן שעומד הרי הוא עדיין בשער המלך, כי הוא דבר שאין לו סוף ותכלית והבן. (וראה כע"ז קדושת לוי פרשת שמות)

ועפי"ז ביאר כ"ק אצמו"ר זצללה"ה הנוסח הנאמר בשבת, חמדת ימים אותו קראת, שהביאור בזה, שאיש הזה שהוא משתוקק ליום השבת, וזהו חמדת ימים שהשבת היא אצלו החמדה, אותו קראת, זהו האיש שהקב"ה קורא לו.

ובענין חשיבות החשק והרצון, מצינו בס' דברי סופרים לרצ"ה זי"ע (אות כא) שענין להצליח לגמור כל ענין בעבודת ה' הוא מן השמים, אבל עיקר השתדלות שצריך האדם בעולם הזה הוא שהוא מצידו יהא לו חשק לעשות רצונו יתברך, ולכן אפילו אם רק חישוב לעשות מצוה ונאנס ולא עשה מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה כמו שאמרו במס' שבת

וירא אליו ה' באלוני ממרא והוא ישב פתח האהל כחום היום. ואי' בשם צדיקים לבאר, שאברהם אבינו היה תמיד שפל בעיניו, שאף שהיה אצלו המדריגה של וירא אליו השי"ת, בכל זאת היה אצלו בכל עת ההרגשה, שהוא עדיין יושב פתח האהל, ולא התחיל עדיין כלום.

וענין זה מוזכר בנועם אלימלך (בלקוטי שושנה) עה"פ פתחו לי שערי צדק כו' דהנה עיקר מדת הצדיקים כך היא בכל מה שעובד יותר להבורא ברוך הוא הוא מבין יותר שאינו יכול להגיע אל תכלית העבודה.

וזהו שאמר הכתוב, פתחו לי, פירוש הצדיק צועק שיפתחו לו השערי העבודה לבא בס לעבוד הבורא, לפי שסובר שלא עשה כלום עדיין, ומשיבין לו, זה השער לה' פירוש שזהו תכלית הנרצה בעבודת הבורא ית', לידע דבר זה שאינו יכול לגמור

(סג, א) והטעם בזה, לפי שהוא עשה את שלו במחשבתו וחשקו.

ומביא דמצינו ענין זה בפרשה, דמכל גמילות חסדים של אברהם אבינו ע"ה והכנסת אורחים שלו שעשה במשך כל ימי חייו לא נזכר בתורה לשבח אלא מה שעשה למלאכים שבעצם לא היה בזה שום מעשה של גמילות חסד שהרי לא הוצרכו לאוכל, ורק לכבודו הוכרחו להיות כאוכלים, נמצא שלא היה בזה רק המחשבה והרצון של אברהם אבינו ע"ה, וזה מורה לנו שעיקר התפקיד היגיעה והרצון עתוד"ק.

ובישמח ישראל (אות ז) עה"פ והנה איל אחר, כאשר מבואר ב**סה"ק בשם המקובלים**, שנפש יצחק שפרחה ממנו בשעת העקידה נכנס אל תוך האיל הזה, ולזה נחשב שהעלה ממש נפש יצחק בנו ע"ג המזבח, והנה יצחק היה לו חשק ורצון גדול להשחט על קדושת שמו ית' כמבואר

במדרש וז"ל אמר לו אבא כפתיני יפה שלא אבעט ואפגום הקרבן וכו'.

ואח"כ כאשר ראה שהאיל שיש בו מעתה נפש יצחק, איננו מתעצם בכל כחו לדלוג שור ולבא למזבח, חשב אברהם שזה אינו האיל הזה המתוקן מששת ימי בראשית. אבל באמת היה זה האיל, והקב"ה רצה להראות לו שהאיל נאחז בסבך בקרניו, שילמוד מכך שאף כשבני ישראל מאד רוצים ומתעצמים לעבוד את ה' יש להם מפריעים ונאחזים בסבך ע"י השאור שבעיסה, וע"כ התפלל אברהם אליהם, ה' יראה, היינו שיראה את לבכם הטוב של בני ישראל, אף שאין מצליחים להוציא רצונם לפועל, עדיין לבכם הטוב בוער בקרבם, כמו שנוכח עתה לראות אצל האיל הזה שהסתבך בסבך בקרניו, אף שחפץ לדלג שור ולעשות רצון הבורא.

ובמדרש רבה, (וירא מח ח) א"ר לוי לעתיד לבא אברהם יושב על פתח גיהנם ואינו מניח אדם מהול מישראל

לירד לתוכה וכו', וראיתי לפרש, שעל
ערלת הלב הדברים אמורים, שמי
שמל את ערלת ליבו, ורוצה לעבוד את
ה', אף שאינו עולה תמיד בידו, הרי
בזכותו וכוחו של אברהם אבינו, יראה
ה' את לבבו הנאמן, ורצונו וחפצו

לעשות רצון קונו, ולא יראה פני
גהינום.

יהי רצון שיהא לנו השתוקקות אל ה'
ונזכה לגאולה במהרה אמן.

ליל שבת קודש פרשת לך לך תשפ"ב לפ"ק

תחלה שוכחים מנהגי הארץ ואחר כך של המשפחה ואח"כ של בית אביו.

ועל פי הדברים האלו יובן, שצריך לילך בהדרגה, תחילה יעזוב את דברים הקלים וזהו מארצך, ואח"כ ימשיך לעלות מעלה, מן הקל אל הכבד, ואז יתקיים בידו ויגיע אל תכלית הנרצה, אל הארץ אשר אראך.

*

ויאמר ה' אל אברם לך לך מארצך וגו'. ובמדרש (לט א) לפי שהיה אבינו אברהם אומר תאמר שהעולם הזה בלא מנהיג, הציץ עליו הקב"ה ואמר לו אני הוא בעל העולם עכ"ל.

אברהם אבינו היה ראש למאמינים, הבט וראה בפיהמ"ש להרמב"ם סוף מסכת ברכות שמבאר שם בענין שכר ועונש, וכתב שאף שאין זה המקום להביא ענין שכר ועונש, וממשיך בזה"ל לולא אשר כוונתי כשיבוא זכר דבר בענין האמונה לבאר בו מעט כי

ויאמר ה' אל אברם לך לך מארצך וגו'. ובמדרש (לט א) ר' יצחק פתח, שמעי בת וראי והטי אזנך ושכחי עמך ובית אביך. אמר רבי יצחק, משל לאחד שהיה עובר ממקום למקום וראה בירה אחת דולקת, אמר תאמר שהבירה זו בלא מנהיג, הציץ עליו בעל הבירה, אמר לו אני הוא בעל הבירה, כך לפי שהיה אבינו אברהם אומר תאמר שהעולם הזה בלא מנהיג, הציץ עליו הקב"ה ואמר לו אני הוא בעל העולם.

והנה דרך המדרש הוא לפתוח בפסוק ולדרוש עליה ובדרך ממילא מתורץ בזה קושיא, ומפרשי המדרש (מהרז"ו, עץ יוסף) מביאים שהקושיא הוא שלכאורה צריך להקדים, לך לך מבית אביך ואח"כ ממולדתך וכו' שזהו סדר ההליכה. ע"כ דורש המדרש שהכוונה על סדר הליכת הנפש, וזהו הפסוק שמעי בת וגו' ושכחי עמך, שיעזוב הרגלי מנהגיו, שאז אכן הסדר להיפך,

יש לו שייכות להשבת קודש. כי כמו
אצל 'מחלליה מות יומת' - יש לכל
אדם מישראל שייכות. היינו, אם עבר
וחלל את השבת מתחייב מיתה, יהיה
מי שיהיה. כמו כן בקדושת שבת, יש
לכל אחד ואחד שייכות אל הקדושה.

יקר בעיני ללמד עיקר מעיקרי הדת
והאמונה, יותר מכל אשר אלמדהו'
עכ"ל.

*

הרבי ר' בונם זי"ע אמר, לפעמים אדם
חושב, מה שייכות יש לו עם השבת
קודש, שהוא מדריגה גבהה מאד. אך
זה טעות, כי לכל אחד ואחד מישראל

קידושא רבא פרשת לך לך תשפ"ב לפ"ק

ולשידוד מערכות הטבע, בבחינת ה' צילך, וגם לך יעשה נס נגד הטבע.

ואמר בזה מוסר שלא להיות משוקעים בהבלי הזמן להאמין בטבע, על דרך משל אם יבוא קונה לסוחר גדול קודם התפילה, וידמה לו שעל ידי קונה זה יוכל להרויח מאד, ואם יתאחר בענין זה, יפסיד הון רב. אך לו חכם ישכיל זאת, כי אדרבא בזה שיקדים עבודת הבורא ית' יספיק לו הקב"ה ריוח ושכר יותר. כי נהפוך הוא, האדם אשר מתנהג עצמו בעבודתו יתברך ויתעלה למעלה מהטבע ולא יחוש על טבע גופו וממונו, כי אז הקב"ה ישלם לאיש כמעשהו לשדד לפניו מערכות הטבע, וירוויח יותר מעתה.

*

לך לך וגו' אשר אראך. וברש"י (יב, ב) לא גלה לו הארץ מיד כדי לחבבה בעיניו ולתת לו שכר על כל דבור ודבור. ובספר בית יעקב מתרץ עפ"י

לך לך וגו' ואעשך לגוי גדול. וברש"י שהבטיח לו ברכות רבות, לפי שהדרך גורמת לשלשה דברים, ממעטת פריה ורבייה וממעטת את הממון וממעטת את השם, לכך הוזקק לשלושה ברכות הללו שהבטיחו על הבנים ועל הממון ועל השם, ע"כ. ולכאורה בשלמא אם היה לאברהם כבר דברים הללו, יש לו לירא פן יתמעטו ממנו מפני טורח הדרך, וצריך לברכו על כך. אבל אברהם אבינו שנים רבות כבר היה מחוסר בנים, למה זה עתה יחשוש פן הדרך תמעט לו.

וביאר אא"ז הרה"ק מווארקי זי"ע שהיה יכול לחשוב בדעתו מאחר שעוד צריך להוליד בנים, על כן איך יעשה פעולות אשר טבען למעט את הבנים. לכך אמר לו השי"ת, אדרבא לפי שהדרך ממעטת עפ"י טבע, ואתה לא תחוש לדרכי הטבע רק תעשה רצון השי"ת, בזה דייקא תזכה לברכה

הדברים ששמע מהרה"ק רבי ירחמיאל מפשיסחא, (בנו של היהודי הק'), שאמר שדרך העבודה כן הוא, מתחילה נראה ונדמה לאדם דרך עבודת ה' רחוק ממנו כשמים, אך כאשר מתחיל לייגע עצמו עד שמשיגו, אזי נעשה לו המקום הקודם שהיה נראה מרחוק, קרוב אליו, ואז רואה ממרחק מקום נוסף, וצריך האדם העובד שוב לייגע עצמו ולהשיג גם את זה, וכן הוא תמיד, ואמר, שלכן אל יתנצל האדם לאמור שחשקו מאד לילך בדרכי עבודת הש"י אלא שאינו יודע איך להתקדם,

כי קודם צריך לילך בבחינה קטנה עד כמה שיודע, ועי"ז בדרך ממילא יתגלה לו דרכי עבודה מחדש ע"כ.

ועל פי דברים אלו מבאר הבית יעקב, "אל הארץ אשר אראך", כי בתחילת העבודה של אברהם אבינו, לא היה שייך להראות לו המקום אליו יגיע, כי היה נדמה לו שעדיין רחוק ממנו כשמים, והבטיח לו השי"ת, אחר שתלך תראה שקרוב הוא אליך, אל הארץ אשר אראך, בבחינת ארץ, שהוא קרוב לאדם.

סעודה שלישית פרשת לך לך תשפ"ב לפ"ק

ששמע מפי השי"ת, עכ"ז לא השגיח על זה, וכל כוונתו, לעשות נחת רוח ליצרו, שיתגדל ויתפרסם אלהותו ית' לעיני כל הברואים בכל מקום בואו.

ובעת שנאמר לאברהם נבואה זו, לך לך מארצך וגו', אז תיכף ומיד עמד היצה"ר על ימינו לשטנו. וחיזק אותו לילך בזריזות והכניס בלבבו ומחשבתו חמדת טובות עוה"ז הנצמח לו מזה.

אמנם אאע"ה לגודל צדקתו הבין מיד שהוא מפיתויי היצר הרע. והתחיל להתבונן במחשבתו לעשות דברי השי"ת רק בכדי לעשות נחת רוח ליצרו. ומיד ביאר לעצמו כהפירוש השני של רש"י, ואעשך לגוי גדול זהו שאומרים אלהי אברהם, כלומר שכל הליכתו הוא רק שיתגלה ויתפרסם אלהותו ית' בכל העולם ע"י מדת החסד של אאע"ה. ואברכך זהו שאומרים אלהי יצחק, ר"ל שיתפרסם אלהותו ית' ע"י מדת היראה והפחד

ויאמר ה' אל אברם לך לך מארצך וגו' ואעשך לגוי גדול וגו'. ופירש"י ב' פירושים, האחת, שהבטיחו על הבנים ועל הממון ועל השם, ואח"כ מביא פירוש נוסף, דבר אחר ואעשך לגוי גדול, זהו שאומרים אלהי אברהם, ואברכך זהו שאומרים אלהי יצחק, ואגדלה שמך זהו שאומרים אלהי יעקב וכו'.

בספה"ק אוהב ישראל, מתפלא מהו הנסיון הלזו, עד שהכתוב משבחו, וילך אברם כאשר דבר אליו ה', וכי יעלה על לב אדם, ואפילו אדם פשוט, שלא לציית לדבר ה' ח"ו, ובפרט שאינו נסיון גדול כ"כ, שהרי שכרו בצדו שהש"י הבטיחו שע"י הליכה זו ירויח כל כך הרבה טובות וברכות, לו ולזרעו אחריו עד סוף כל הדורות.

אכן ביאור הענין הוא כך, שאברהם אבינו עשה כל מעשיו במחשבה זכה טהורה ונקיה לקיים דבר ה', והגם שידע שיצמח לו מזה כל טוב כפי

שהוא מדתו של יצחק וכן ע"י מדתו של יעקב.

וזה היה עיקר הנסיון, שמחשבתו תהא זכה ונקיה וטהורה בלי שום סיג ופסולת ח"ו. וזהו וילך אברם כאשר דבר אליו ה', שכל כוונתו היה רק לשמים.

*

בפרשה מצינו את ברית בין הבתרים, ויאמר לו קחה לי עגלה משולשת וגו' וברש"י ביאר כל דבר, עגלה משולשת שלשה עגלים, רמז לג' פרים פר יוהכ"פ ופר העלם דבר של צבור ועגלה ערופה וכו' עיי"ש. ובנועם אלימלך, מבאר בדרך של לימוד זכות, נגד זה שעשו ישראל ג' עגלים אחד במדבר וב' בדן, יש ג' פרים לישראל. וכמו"כ עז משולשת, עז הוא רמז לס"א, ולעומת זה יש בקדושה גם כן עז כפירש"י רמז לג' שעירים וכו' ותור וגוזל רומזים לצדיקים עיי"ש.

וזהו שנאמר ויקח לו את כל אלה כו' ויתן איש בתרו לקראת רעהו, דהיינו

שהעמיד הכל זה לעומת זה, כלומר מול כל חטא של ישראל הביא זכותים ששקולים כנגדו, ואת הצפור הרומז לישראל, לא בתר, לא העמיד כלום מולו בצד השני, לרמז שאין שום דבר שיכול לעמוד נגד כללות ישראל וגודל זכותם, שהרי אף הרשעים מלאים מצות כרימון, וזהו שנאמר 'וירד העיט על הפגרים' רוצה לומר הקליפה ירדה בשביל לעשות הכל לפגרים ח"ו. וישב אותם אברם, הבריח אותם, דהיינו שהגביר החסדים על בני ישראל, עכד"ק.

והנה במדרש (מד, טז) וירד העיט על הפגרים א"ר אסי נטל אברהם מקל, והוא מכיש להון ולא היו מכתשין, אעפ"כ וישב אברם בתשובה, אמר רבי עזריה לכשיעשו בניך פגרים בלא גידים ועצמות זכותך עומדת להן, ע"כ. וביארו המפרשים וירד העיט על הפגרים מרמז על הגוים שיתקבצו על ישראל בגלות, וישב אותם אברם, שהבריחם והגין על בניו, ונטל אברהם מקל, והוא מכיש להון ולא

(ישעי' ל, טו) 'בשובה ונחת תושעון'.
שפעל בזכותו הגדולה, שישועתם
תהא ע"י שובה ונחת.

וכדברי הרה"ק ר' אברהם משה
מפשיסחא, עה"פ אך טוב וחסד
ירדפוני וגו'. משל לילד שכל תוכחות
אביו לא הועילו לו, ומצא אביו עצה,
בכל לילה הניח בכיסו איזה פרוטות,
וכאשר הבחין פעם אחת שאביו הוא
זה שמניחו בכיסו. לא יכל יותר
להתריס כנגדו. והגם שזה נמי ענין
רדיפה, שלא יכל לעשות מה שלבו
חפץ, אבל זה רדיפה ע"י טוב. וזהו אך
טוב וחסד וגו' שהרדיפה תהא ע"י
טוב וחסד.

כן יזכינו הש"י להיות מעובדי שמו
ית' ונזכה לתשובה שלימה ולגאולה
שלימה במהרה אמן.

היו מכתשין, שלא היה לאל ידו
לגרשם בזכותו לבד, על כן וישב
אותם אברם, וישב מלשון תשובה, כי
בזכות התשובה אפילו במקצת
בצירוף זכות אבות שניהם כאחד
טובים. וזה יועיל אף בעת שיהיו
כפגרים בלא אור המצוות.

ובישמח ישראל ביאר, דהנה הקב"ה
מייסר את האדם כדי שישוב ויטיב
מעשיו, וזהו שנטל מכישה והי' מכיש
להון, (ע' ברכות ה, א) אולם זה הוא רק
לבר דעת שע"י היסורים יתן אל לבו
מה זה ועל מה זה, וישוב אל ד'
וירחמהו. אולם אם האיש הזה אינו
מבני בינה, ואינו מתעורר על ידם
לתשובה, מה יועיל לו אם יתייסר עוד.
ועל זה פעל אברהם אבינו עצה אחרת,
להשיב אותם בתשובה ע"י השפעת
טובה, שישפיע להם הקב"ה. וזהו
'וישב' אותם אברם, מלשון הכתוב

אחר הברלה פרשת לך לך תשפ"ב לפ"ק

הערב היארציית של הרה"ק ר' נחום מטשענאביל בעל מאור עינים זצלה"ה, היה תלמידם של הבעש"ט הק' ושל המגיד ממעזריטש.

בחתונת הרה"ק ר' אברהם המלאך, בעת הכרזת הדרשה געשאנק, לא היה לאביו המגיד ממעזריטש מה ליתן, והיתה לו עגמת נפש, כשהבחין בכך תלמידו הרה"ק ר' נחום מטשענאביל, המציא בחשאי לידי המגיד כמה מטבעות של זהב, וכך מנע מבוכה, והיה לו לרבו המגיד זי"ע קורת רוח ממעשהו, ועבור זאת ברכו שיזכה לנשמה גבוהה, ואח"כ נולד לו בנו הרה"ק ר' מרדכי מטשענאביל זי"ע.

המאור עינים היה עני מופלג, ולא רצה ליהנות מהבריות, ואף כשהמציאו לו מעות היה מראה מקום למי ליתנו כצדקה, וכך היה עוסק רבות בצדקות לפרנס העניים ולפדות שבויים.

פעם הגיע המאור עינים זי"ע לאיזה עיר, ובהעיר לא היה עדיין מקוה, מיד נרתם לענין, בני העיר הגידו לו שיש איזה עשיר גדול בעיר, אך אינו רוצה ליתן בעבור המקוה, המאור עינים החיש צעדי והתדפק אל דלתו, עורר את ליבו על דבר הזכות הגדולה לבנות מקוה טהרה, והבטיח לו שאם יתרום, יתן לו את חלקו בעולם הבא. העשיר תיכף הסכים לעיסקה, וכך נבנה המקוה, כאשר שאלו את פי המאור עינים, למה הבטיח כל כך הרבה, ענה הלוא אני אומר בכל יום 'ובכל מאודך' והרי אין לי מעות, אלא מה הרכוש שלי, העולם הבא... על כן נתתיה.

בשער יששכר להרה"ק ממונקאטש מספר אודות בנו של הרה"ק המאור עינים, הרה"ק ר' מרדכי מטשענאביל זי"ע, שפעם נתנוהו במאסר ל"ע בפקודת שרי המלוכה, ולא יכלו אוהביו לפעול להוציאו מידם, אך זאת פעלו שעכ"פ יכניסו לו טלית ותפילין ומאכל ומשתה וכיוצא.

וגם זאת דאגו לו, אשר היות ודרכו היה תמיד לחלק צדקה לעניי עירו לצרכי שבת קודש, אזי באו העניים סמוך לבית המאסר ודרך חלון הקטן שהיה שם היה ממשיך

במצוות נתינת צדקה, פעם באת אשה אחת לחלון, ורצה הרה"ק להניח בעדה נדבתו על החלון, אך אמרה כי אינה צריכה למעות, אלא באה רק לשאול שאלה, והיא שאמרו חז"ל (ב"ק נ, א) מעשה בבתו של נחוניא תופר שנפלה לבור, והודיעו לרבי חנינא בן דוסא, ואמר דבר שאותו צדיק מצטער בו, לחפור בורות לעולי רגלים ישל בו זרעו? ועלתה בתו מן הבור בדרך נס. והנה אביכם המאור עינים זי"ע עסק בפדיון שבויים, וא"כ איך ישל בו זרעו, ונתפסתם לשביה בבית הסוהר. והשיב לה, שגם הוא אינו יודע ואף בעיניו יפלא. השיבה לו, על כן הנני מברככם שתצאו מיד לחפשי מהשביה, ואכן מיד בא שר בית הסוהר וצוה לו שמשוחרר וילך לביתו. וגילו לו מן השמים, כי זו היתה רחל אמנו שעוררה רחמי שמים, ובברכתה הועילה מיד לחירותו, ע"ב.

ויש להסמיך לעובדא זו המשך דברי הגמ' (שם) אמר רבי אחא אף על פי כן מת בנו בצמא, שנאמר וסביביו נשערה מאד, מלמד שהקדוש ברוך הוא מדקדק עם סביביו אפילו כחוט השערה. ולכאורה מה עם הטענה של רחב"ד דבר שנצטער וכו', וביאר בתוס' שזה לא ממש אותו דבר שנצטער בו, שכן רק נפילה לתוך בור הוא בכלל זה, ולא כל מים. אך בתוס' רי"ד (מובא בשיטמ"ק) מביא דבר נפלא, שדוקא בזכות זה שרחב"ד השמיע את הסברא 'דבר שנצטער' וכו' לפני הקב"ה, זה פעל את הישועה, שכן דרכו של הקדוש ברוך הוא שמסכים לסברת הצדיקים שבדור, אך כשמת בנו בצמא, כבר מת רבי חנינא, ועל כן לא היה צדיק שהשמיע את הזכות.

בגזע טשערנאביל מקובל מהמאור עינים שקיבל מאליהו שתיקון גדול לחטאים, להיות נעורים כל ליל שישי עש"ק, ובעש"ק ליתן צדקה לעני הגון, ובשב"ק בבוקר לאמר כל ספר תהלים. ופעם נדברו יראי ה' חסיד קאצק וחסיד טשערנאביל אודות מנהגייהם של כל אחד, וכשבאו למנהגים אלו, אמר החסיד דקאצק [י"א שזה היה תשובת הרה"ק מקאצק עצמו] אצלינו נעורים ללמוד בכל הלילות, וצדקה נותנים בכל עת שיש לנו מעות, וספר תהלים שדוד המלך אומרו במשך שבעים שנה, וכי אפשר לאומרו בבת אחת?

פעם שאל הרה"ק מרוזין זי"ע להמגיד מטשערנאביל זי"ע למה מרבים אצלם באמירת תהילים הלא נפסק (שו"ע או"ח סי' א') טוב מעט תחנונים בכוונה, מהרבות בלא כוונה, אמר לו המגיד מטשערנאביל שע"י שאומרים הרבה תהילים, בוודאי שיש בזה גם מעט שהוא בכוונה, ואנו מפרשים המאחז"ל טוב מעט בכוונה, שבא ע"י, מהרבות שלא בכוונה.

היום הוא הילולת רחל אימנו, רחל מבכה על בניה (ירמיה לא), ומבקשת על הגאולה, יה"ר שבזכות הצדיקים נזכה לגאולה במהרה.

א גוטע וואך, א פרייליכער וואך.